

PALAI UJSÁG

Tek. Magyar Nemzeti Múzeum
Széchenyi könyvtára
Bud.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 2-80 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként d. u. 2-kor.

Törley

Írta: Dr. Mamusich József.

A Törley család nemesi címerével ékesített füzetet hozta a posta. A díszes kiállítású könyvecske a Törley gyár történetét ismerteti abból az alkalomból, hogy az idei esztendő a gyár alapításának ötvenedik fordulója. Ebből tudjuk meg, hogy a gyár megalapítója néh. csantavéri Törley József előbb Franciaországban, Reimsben működött, ott alapított gyárat, s miután azt naggyá fejlesztette és a pezsgőgyártásnak minden titkát elvette és minden tudományát eltanulta hazajött, hogy tudását a magyar hazájára értékesítse, s az 1880. esztendőben megalapította az akkor még Promontornak nevezett mai Budafokon ma már világhírnek örvendő pezsgő gyárat.

Már életében naggyá fejlesztette, és az alapítónak 1907-ben bekövetkezett halála után örökösei nemcsak megtartották azt régi nagyságában, de a modern technika és a tudás újabb fejlesztésével felszerelve még magasabb színvonalra emelték, úgy hogy a Törley márka, akár csak a Zsolnai cég is az egész világon ismert.

A Törley név ma már fogalom. Jelenti a 20—30 filléres mustból 5—7 pengős értékűvé lett pezsgőt. Hogy ez nemzetgazdasági szemmel nézve mit jelent, arról fogalmat alkothunk magunknak a füzet ismertetéséből, ahonnan meg tudjuk, hogy a gyár évi termelése 2 millió palack pezsgő. Talán öt-hatszázezer pengő a fölhasznált anyag értéke, de a munka és tudás hozzáadása után ebből több mint 10 millió pengő értékű áru lesz. Ez pedig annyit jelent, hogy ez a gyár évi tíz milliónyi pengőt hoz a magyar nemzetgazdaság verkeringésébe, tisztán a munka révén.

És különösen értékessé teszi a gyár munkáját és növeli nemzetgazdasági jelentőségét az, hogy gyártmányainak túlnyomó nagy részét külföldön helyezi el, s ezzel egymaga nagyon sok millióval javítja az ország külkereskedelmi mérlegét.

Beszédes példája a gyár annak, mit kell és miként kell az ország érdekében tenni. Gyárat, ipar telepeket alkotni, de nem mindenféle és mindenáron, hanem csak olyanokat, amelyeknek megvan az életföltételei, amelyeknek gyenge életét nem kell állami injekciókkal fönttartani, hanem a saját életerejükkel is fönttarthatják magukat.

Törley éles szeme már ötven esztendővel ezelőtt meglátta, hogy a magyar talaj és a magyar éghajlat alkalmas terület szőlőművelésre. Látta azt is, hogy a magyarok kezdenek erőteljesebb szőlőműveléssel foglalkozni, s mert tudta, hogy az olcsó bort milyen értékűvé lehet

tenni tudással és munkával, egy percig sem habozott, hogy ismereteit hazája javára értékesítse. Az első biztató szóra hazajött Reimsből, ahol pezsgő gyára volt, s azóta idehaza tette világhírűvé a magyar bort, magyar munkával, magyar tudással és magyar becsületességgel előállított magyar pezsgőt.

És itt van a felelet a második kérdésre, hogyan kell az ország érdekében cselekedni. Erre egyszerű adható meg a felelet: becsülettel. Törley József azok közül való volt, aki nem akart meggazdagodni, hanem aki csak tudását akarta értékesíteni és munkarejét kihasználni. De minden munkájába, minden ténykedésébe elsősorban is a magyar urit mivoltot, a magyar ur becsületét, az adott szó szentségét vitte bele, — hogy amit mond az igaz, amit ad, az valódi érték.

A kitünő gyártmány mellett első sorban ez volt az ami gyártmányainak fogyasztót biztosított, s amiért a külföld is nagyra értékelt a gyárral való összeköttetést. Es bár sohasem törekedett vagyona, csoda-e, ha ilyen szövetségekkel, ilyen társakkal, mint tudás, szorgalom, munka, kitartás, becsületesség,

nagy vagyona tett szert. Ezt a nagy vagyont azonban úgy tekintette, mint a nemzeti vagyon egy darabkáját, amelynek kezelését a sors egy időre rá bízta, s amely jogot adott ugyan neki arra, hogy abból tisztessen megéljen, — de a mely egyuttal kötelességévé tette, hogy azt megőrizze, gyümölcsöztesse és gyarapítsa, mert nemzeti vagyon.

De nem csak a gyár alapítója gondolkodott így. Ugyanilyen gondolkodásuk örökösei a gyár jelenlegi tulajdonosai, Törley Bálint, Antal, Dezső és Tibor is, akik féltő gonddal őröködnék a gyár jó hírnevét, s akik erkölcsi kötelességüknek tartják a vagyonnal úgy sáfárkodni, hogy abból ne csak nekik maguknak jusson, hanem hogy abból áldás fakadjon a közre is.

Adna az Ursten sok ilyen családot ennek a szegény országnak, akik példát adtak arra, miként kell az országot dolgozni. Jól esett az ismertető füzetből látni a gyár fejlődését és jubileumát, s amidőn ez alkalomból mi is szívből köszöntjük a tulajdonosokat, eggyel több az örömünk, hogy ennek a derék bácskai családnak átnyújthatjuk hangos örömeinknek szerény virágát.

lékhelyiségeket. A magas földszinten az ebédlő, társalgó és egy kertbe nyúló terrasz nyer elhelyezést. Az emeleti részen lesz a kápolna és a sekrestye. A most fennálló épület külső változást nem szenved, belül azonban teljesen átalakítják és az oldalszárny felépítésével felszabaduló részekkel megfelelően kibővítik.

Leventezászló szentelés

Szép hazafias ünnepre készülnek Bajaszentistván leventéi. A leventék ugyanis egyik jótékonyágáról ismert szentistváni gazdtól értékes ajándékot kaptak. A hazafias jólelkű adakozó a község közgyámja, Szatmári János nem riadt vissza a tekintélyes anyagi áldozattól, amikor elhatározta, hogy a község egyik legszebb társadalmi intézményét, a Levente Egyesületet hosszú időkre szóló, kedves emlékekkel ajándékozza meg. Nemes elhatározását csakhamar követte a tett s e hónap 26-án maradandó emléket nyújtó vallásos és hazafias programú ünnep keretében veszik át a szentistváni leventék az értékes ajándékot a leventezászlót. A zászlóanya tisztelet az adományozó neje, az egyházi szertartást dr. Tantos Gyula esp. plébános és az átadás ünnepi aktusát a kaocsai főszolgabíró végzi.

A szentmise után végbemenő ünnepség nagyszámu vidéki vendég részvételével fog letolyni. Az előkészületek megtételére leérkezett Keller József járási főelőadó, aki a község jegyzőjével az ünnepi program összeállítását végzi. Az egyesület szívesen látja vendégül az ünnep iránt érdeklődő közönséget.

A magyar ipar ma már mindent gyárt; árban és minőségben versenyképes

Az első „Magyar hét” óta eltelt két esztendő igen nagy változásokat hozott a „Magyar hét” propagandáját vezető eszmék tekintetében. Akkor szinte félve lépett a magyar ipar a magyar közönség elé és ezt mondotta neki: légy szíves végigsétálni az utcákon, megnézni a kirakatokat s ha neked árban és minőségben megfelelő árut látsz, vásárolj inkább azt, mint a külföldit.

A magyar iparnak ma már nincs szüksége arra, hogy kérjen, hanem teljes önérettel az mondhatja, hogy a magyar ipar az utolsó esztendő alatt bekövetkezett fejlődés eredménye gyanánt a nagyközönség minden szükségletét legalább olyan jól, és legalább olyan olcsó áruval tudja ellátni, fedezni, mint a külföldi. Ma már joggal lehet mondani, hogy:

Ki-ki saját maga érdekében cselekedjen, ha magyar árut vásárol, sőt vétkezik a maga, családja és hazája boldogulása ellen, ha kényseirtő szükség nélkül külföldi árut vesz.

Megkezdték a ciszterci rendház bővítési munkáit

Dr. Werner Adolf főapát a munkanélküliség csökkentésére előbb megadta az építkezésre az engedélyt

Eltérően az eredeti tervektől — amik szerint a Ciszterci Rend bajai rendházának építkezése csak a gimnázium befejezése után vált volna esedékessé — szombaton reggel a rendház területén a bontási munkálatok megkezdődtek.

Dr. Werner Adolf ciszterci főapát határozott kívánságára történt, hogy a rendház bővítési munkáit mindezt ideig halogatták. A főapát ugyanis még a látszatát is elkerülni akarta annak, mintha a szükséges rendházi építkezést a gimnázium elebe helyezné a Rend.

Azonban a bajai rendház tagjai és az építési bizottság odahatottak, hogy a főapát az építkezésre az engedélyt soronkívül megadta. Az egyetlen körülmény, ami eredeti elhatározásának megváltoztatására bírta, az volt, hogy a nagy munkanélküliséget az építkezés biztosításával a lehetőséghez képest csökkenthessék.

Az építkezést ugyancsak a munka alkalom nyújtásáért sürgető bajai rendtagok, ezzel a legnagyobb áldozatot hozták, mert az építkezésnek az őszi időszakban történő megindítása számukra igen sok kényelmetlenséggel jár. Tekintettel arra, hogy átalakítási munkákról van szó, itt az építkezés egész télen át folyik, azaz a rendház utcai szárnyának eddig lakosztályul használt részén

— tehát a tanári kar helyiségeiben — a kőművesek állandóan dolgozni fognak. A tanév idejére Bajához kötött tanári karra az a körülmény, hogy jelenlegi szűkreszabott otthonuknak békés nyugalmat épen a legtöbb elfoglaltságot adó hónapokban feláldozzák — legkevésbé sem ideális megoldás.

Hogy mégis vállalják, csupán a munkálatok érdekében történik. A reál-gimnázium területén ugyanis csak novemberig tudnak építkezni, viszont tavasszal, a tanítás zavartalansága szempontjából, már csak a tanév végén folynak tovább a megkezdett munkálatok. Azzal azonban, hogy a rendház már most épül, huzamosabb időn át sok ember nyer munkát és kenyeret. És ez a nyomoruságos tél elé tekintő bajai lakosságra nagy jótétemény. A ciszterci rendház mindenkor nagybecsült tagjait ezért osztatlan, meleg elismerés és hála köszönti a város részéről.

A szombaton megkezdett és az épülő új szárnyal kapcsolatos bontási munkával oly gyorsan előrehaladtak, hogy kedden már az új épületszárny alapjainak ásásához toghattak.

Az építkezés terve egyébként igen szép. Az új épületszárny szuterénjén, mélyített földszintjén hegyezik el a konyhát és a hozzátartozó mel-

Leleplezték a kalocsai hősökmonumentális emlékművét

József főherceg leleplezte Sidló szobrászművész ércalkotását

Vasárnap délelőtt 11 órakor leleplezték le a díszes ünnepi keretek között Kalocsa város hősi emlékművét Sidló szobrászművész monumentális szép alkotását.

Az ünnepség méltóságát nagyban emelte az a körülmény, hogy részt vett azon — az elsőtől az utolsó aktusáig — József főherceg, aki délelőtt 9 órakor érkezett Kalocsára. A főherceg fogadására mintegy másfél km. hosszú utszakaszon, egészen a diadalkaputól az ünnepség színelyéig felsorakoztak a katonaság, az összes tanintézetek, cserkészek, leventék, a különböző egyesületek, testületek, élőkön a hatóságokkal — akik között ott volt Szabóky Jenő képviselő, Pest vármegye alispánja is — és impozáns látványt nyújtottak.

József királyi főherceg érkezését megelőzően autón több magasrangú katonatiszt, közöttük egy tábornok érkezett az ünneplők közé, majd szárnysegédével külön autón jött a főherceg. A magasrangú vendégeket a zenekarok a Himnusz előfutamával üdvözölték. A főherceg pár szóval megköszönte az üdvözlést ezután az érseki palotába hajtottak, ahol gr. Zichy Gyula érsek, káptalan és az uradalom tisztikara fogadta őket. A szűk körben elköltött villásreggeli után fél 11 órakor csendes misét hallgattak a székesegyházban.

A szoborleleplezési ünnepség tulajdonképpen 11 órakor vette a kezdetét és a templomtéren az emlékmű színelhőzén folyt le.

A szobor előtt díszes emelvényt állítottak fel az érsek, a főherceg azonkívül a megjelent egyházi, katonai előkelőségek és közeleti reprezentánsok számára.

A tanítóképző és az iparos ifjúság egyesített dalárdájának szép Hiszekegy után Szabóky Jenő képviselő nagyon hatásos beszédben méltatta a hősök érdemeit és felkérte a főherceget a szobor leleplezésére. József királyi főherceg szépen kidomborított ünnepi beszédét az egybegyűlő rengeteg ember lélekzet lojtottan figyelte s úgy hallgatták nagy érdeklődéssel az előadót, aki saját háborús élményeiből is felemlített egy-két mozzanatot. A visszaemlékezés után odalépett a szoborhoz és levette róla az izlésesen elrendezett nemzetiszínű leplet. A hatalmas ércalkotás három főalakja impozánsan nezett szembe a közönséggel s nemsokára koszoruk özőne vette körül.

Valamennyi koszorut egy-egy jelmonddal helyezték el a szobor talapzatán. A dalárda a megrázó erejű Nem! Nem! Sohát énekelte. Bertók Lajos levente Sajó Sándor egyik gyönyörű költeményét szavalta. A szobrot Máthé Tóth Jenő dr. kir. kormánytanácsos adta át Antalffy Sándor polgármesternek, majd az egész közönség elénekelte a zenekarok által kísért Hymnuszt.

Az ünnepség után a főherceg a vitézek és hajdani katonái közé ment, akikkel hosszan, melegen elbeszélgetett. Kisértevel együtt végig nézte a fegyverzetten megrendezett díszelvonulást, aminek időtartama alatt a zenekarok telváltva indulókat játszottak.

Hagyaték, amely senkinek sem kell

Pár hónapja annak, hogy Kunbaja községben meghalt Freidinger Mihály. Nem hagyott ugyan nagy vagyont, de maradt egy kis házaeskája a főutcán, amely házikó a hozzáértők becsülése szerint megéri a 2500 pengőt.

A hagyaték tárgyalására megidézték az elhunytat egyetlen örökösét Freidinger György kunbajai lakost, aki azonban kijelentette, hogy neki a ház nem kell, nem akar örökölni testvére után. Lemondott tehát a község javára. Viszont a község képviselő-testülete úgy határozott, hogy nekik sem kell a ház. Az elhunyt özvegye átván, hogy a sógor nem fogadja el a házat — ugyancsak szabadkozott tőle s így vált most gazdátlaná — uratlanná a kis házikó.

Boldog nép ez a kunbajai, akiknek a vagyon sem kell.

Magyarországon ma minden főre évente 76. P értékű külföldi áru esik. Ez 70.000 munkásnak és 7.000 tisztviselőnek biztosít kenyéret a külföldön ugyanakkor, amikor idehaza 55.000 munkanélküli kenyér nélkül nyomorog. Erről világosít fel a „Magyar hét” október 18-tól 26-ig tart.

SZÍNHÁZ

Katica — a szépséges matyóopera ma, szerdán este is Viola Margittal a címszerepben kerül színre.

Két leány az uccán. Az évad kimagasló eseménye Emőd Tamás és Török Rezső magkapó szépségű poétikus vígjátéka a „Két leány az uccán” kerül bemutatásra csütörtök és péntek este Székelyhidy Adrién és Harczos Irénnel a főszerepekben.

Első tavasz — Viola Margit felléptével. A főváros ezidei operettszenzációja „Az első tavasz” az őszi évad kasszadarabja szombaton és vasárnap este kerül bemutatásra Viola Margit primadonnával a főszerepekben. Harczos Irén, Egri Berta, Darvas Margit, Nagy Gábor, Bihari Nándor, Nemeth Jenő, v. Bánky Róbert, Szemethy és Szarvassy játszik a többi főszerepeket.

Vasárnap délután 3 órakor — Sisters. Hangulatos operettujdonság kerül műsorra vasárnap délután délutáni helyárrakkal a „Sisters” Fejér Erzsé és Harczos Irénnel a főszerepekben.

Ifju pásztor. A Vígyszínház szenzációs sikertől újjdonsága az Ifju pásztor színjáték szombaton este kilenc órakor a Nemzeti Szálloda Kamaraszínházában kerül bemutatásra.

Sarkadi Aladár vendégfellépései! Sarkadi Aladár a budapesti Vígyszínház kitűnő művésze vasárnap este kezdi meg három estére tervezett vendégjátékát. Vasárnap este 9 órakor a Nemzeti Szálloda Kamaraszínházában Sarkadi Aladár pompás kacagató műsorával és az elsőrendű művészszenyemlézet közreműködésével nagy tarka est lesz.

Hétfőn és kedden a Központi Színházban Sarkadi Aladár vendég felléptével a 28-as hordár és a Félmelet balra c. francia vígjáték kerül színre.

A magyar gazdasági válságból a kivezető utat csak a magyar fogyasztó biztoshatja. Ha minden ember magyar árut vásárol, nem lesz munkanélküliség és gazdasági válság. Ezt tanítja a „Magyar hét” mely október 18-tól 26-ig tart.

A nádudvari váltócsalás

Nemcsak Nemesnádudvaron, hanem Baján és az egész vármegyében is nagy feltűnést keltett a Bajai Újság tegnapi tudósítása Spielvogel Béla tanító letartóztatásáról. Spielvogel Béla 40-42 éves, nőtlen, most is tanított. Arvagereknek született és távoli rokonságban állott a község idős, köztisztviselőjével, nyugalmazott kántortanítójával.

Amint a nyomozás kiderítette, a hetvenezer pengőt meghaladó hamis váltó a konjunktúra idők egy feltűnő vagyongalmozásának utolsó mozzanata. Abban az időben a tőzsdei hossz, a megzálás által előidézett vagyongalmozások, a különféle szállítások, vagy csempészések nagy nyereségekre adtak alkalmat és Spielvogel bőven kivette részét mindezekből a manipulációkból. Óriási vagyont gyűjtött, amelyről legendák keringtek. A tőzsdei arany napok elmúltával nem szüntette be a játékot, hanem az első veszteségeket, nagyobb kockázatok vállalásával igyekezett pótolni. Nemcsak a vagyona veszett el, hanem egyre mélyebben süllyedt az adósságokban. Végül is hamis váltókat számítottatott le, hogy fedezni tudja tőzsdei angázmánjait. Így haladt egészen odáig, míg föl nem jelentette önmagát csalásért és hamisításért.

HIREK

Jubilál a polgármester. Holnap október 9 én 15 esztendeje, hogy dr. Vojnics Ferencet Baja város polgármesterévé választotta. A tizenötévesztendő városvezetői jubileumot Székesfehérváron töltő polgármester ez alkalomból a város tisztikara nevében dr. Puskás Dezső helyettespolgármester tavrattal üdvözli.

Nem jött meg a főispán. Ma délután 3 órakor kisgyűlést tart a város. A kisgyűlésen dr. Puskás Dezső helyettespolgármester elnököl, mert Bisztray Balu Gyula főispán másirányú elfoglaltsága miatt nem tudott Bajára jönni.

Helyreigazítás. Lapunk tegnapi számában „Gyaszos október 6” cím alatt azt irtuk, hogy az istentiszteleten a katonaság sem jelent meg. Tudósítónknak ez a beszámolója téves, mert amint az illetékes helyről közlik velünk, — a katonaság két-két tisztje minden templomban részt vett a vértanúk emlékére megtartott miséken. Sajnáljuk, hogy tudósítónk, aki a belvárosi istentiszteleten volt jelen, — nem vette észre, hogy a katonaság képviselve van, — ami bizonyára azért történhetett meg, mert úgy képzelte, hogy ezen az istentiszteleten a katonaság nem csak két kirendelt tiszttel képviselteti magát, hanem teljes számban megjelent, sőt templomba vezényli a legénységet is. Meg vagyunk győződve, hogy a legénység szellemére is csak jónatással volna, ha látná, hogy a hősokeket megbecsülik, emléküket nem megy feledésbe, s hogy az utókor kegyelettel gondol azokra, akik életükkel aldoztak a haza oltárán.

Mivel az új XXV. osztály-sorsjáték huzásai már október 17-én megkezdődik, saját érdekében siessen mindenké sorsjegyet még a huzás előtt kifizetni, hogy a nyereményekre való jogait még idejében biztosítsa.

A katymári bucsu és vásár 12-én és 13-án, vasárnap és hétfőn a bokod—katymári autóbusszal a reggel Bajáról induló vonatot is bevárja és minden vonattal közlekedik. — Blücher autóbussz vállalat.

Az állomásfőnök felhívása a Máv nyugdíjasokhoz. A bajai vasút lomás főnöke felhívja az összes nyugdíjasokat, hogy arcképes utazási igazolványukat jövő évre leendő meghosszabbítás végett minden nyugdíjas legkésőbb folyó hó 13-ig az állomásfőnöki segéd irodájában adja le.

A jogügyi, a pénzügyi és gazdasági bizottságok ülése. A város pénzügyi és gazdasági bizottsága tegnap délután 3 órakor tartotta értekezletét. Az ülés tárgyszózatában szereplő és a Vajdas mederből raktar céljaira kért területek bérösszegére vonatkozólag a pénzügyi bizottság javaslatot hozott. A város tulajdonában levő október

Az új XXV. osztály-sorsjáték

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

pengő 500.000 pengő

Jutalom és nyeremények:

300.000	
200.000	
100.000	
50.000	25.000
40.000	20.000
30.000	15.000

stb. pengő, összesen közel

8 millió pengő készpénzben

84.000 sorsjegy közül
42.000 kihuzatuk, tehát

minden második sorsjegy!

Az I. osztályu sorsjegyek hivatalos ára:

Egész 24 P	Fél 12 P	Negyed 6 P	Nyolcad 3 P

Az első osztály huzása
1930. október 17 és 20-án.

1-ére felmondott két árúbódé tulajdonosának hátralevő bérösszeg behajthatatlanság miatti törlesztését elrendelték. A pénzügyi bizottság ülése után a jogügyi bizottság tartotta értekezését, mert a hatfő délután öt órára összehívott értekezlet határozat képtelen volt. A jogügyi bizottság a folyamatban levő és indítandó peres ügyeken kívül a kórházi főorvosi állások átszervezését tárgyalta.

— Legényvirtus sét sebetülése. Bajaszentistvánban a Jágity vendéglőben vasárnap este jókedvű társaság mulatozott. A mulatózók között volt Szabó Ferenc szentistváni legény, aki hazamenet a Kossuth utcában összeveszett egyik társával, Istvánovics Istvánnal és a személyi véleménydifferenciából parázs verekedés tört ki. Szabó a dulakodás hevében a másikat összeszurkálta. Az utcai háborúnak egész sereg nézője volt, akik közül Paher Sándor az életveszedelemben forgó legény segítségére sietett. A megdühödött Szabó Ferenc azonban őt is összerugdosta és megverte. A csendőrök a harcias verekedőket előállították.

— Ajánlattétel hazai származású tüzifa és szén (briket, boulet) szállítására. A bajai m. kir. állami négyévfolyamu Türr István fiú felsőkereskedelmi iskola igazgatósága az 1930—31 évi fűtési időszakra szükséges hazai származású tüzifa és szén- (briket, boulet) szükségletének szállítására október hó 28-i lejáratlalt árlejtést hirdet. Az ajánlati feltételek az igazgatói irodában a hivatalos órák alatt (hétköznapokon d. e. 9—10 közt) kaphatók meg.

— Károly király elfogadta Maniu lemondását. Maniu miniszterelnök ma délután fél 4 órakor kihallgatáson volt a királynál Sinajában és egészségügyi okokra hivatkozva benyújtotta lemondását. A király méltányolta Maniu indokait, elfogadta lemondását és halálját fejezte ki Maniunak végzett munkájáért.

— Országos nagygyűlésen tiltakoznak október 19-én az ország cipőiparosai a cseh Bata-cipőgyár letelepedése ellen. A Lábbelekészítő Iparosok Orsz. Szövetsége és a Fővárosi Cipészpartestület október 19-én országos nagygyűlést rendez a Bata cipőgyár magyarországi letelepedése elleni tiltakozás céljából. Az országos nagygyűlésen határozati javaslatot terjesztenek elő mely szerint a cseh vállalatlalt szemben az egész ország lábbelekészítő kisiparosai, cipőgyári, cipőkereskedelmi, bőrgyári és bőrkereskedelmi érdekeltsége egységes álláspontra helyezkedik. A határozati javaslatot felterjesztik a kormányhoz

MOZI

A tűz leánya
Dolores Del Rio első filmje a szezonban

Mindig ünneppapot jelent egy-egy Dolores film bemutatója. Most különösen ünnepi bemutatója lesz az Uranianak, mert Dolores Del Rionak ez lesz az utolsó néma filmje, amelyben elbucszuk közönségétől.

A filmről elég annyit megemlíteni, hogy Dolores Del Rio játsza főszerepet, ezzel már azt is mondhatjuk, hogy a szezon kiemelkedő eseménye lesz.

Kisérő filmje egy bűbajos német Ufa film, Egy szerelmes éjszaka, amelynek főszerepét a legbajosabb filmszínésznő, Lilian Harvey játsza.

Mindkét filmet egy előadásban mutatja be az Urania okt. 8-án, szerdán d. u. 6 és fél 9 órakor.

— Céllövőverseny Kunbaján. A kunbajai polgári lövészegyesület okt. 5-én délután tartotta ujonnan felszerelt lövéreinek fölavatását díjazással egybekötött céllövőversenyt. A verseny a tagok és vendégek nagy érdeklődése mellett folyt le. Első díjat nyertek fekvő helyzetben Markó Gergely, álló helyzetben Pázmány András.

— Találtak egy darab kalapot, Felhívjuk a jogos tulajdonost, hogy azt a rendőrkapitányságon a hivatalos órák alatt atveheti.

— Magyar házinyulak kivitele Oroszországba. A szovjet megbízást adott egy bécsi kereskedőnek, hogy Magyarországból az év folyamán 4000 házinyulat exportáljon. A cég megbízottja szombaton délelőtt meg is jelent a tenyészállatvásártelepen, ahol át is vett egyelőre 630 nyulat darabonként 10 pengőért. Ha ez a probaszállítmány beválik, a bécsi cég állítása szerint 4 ezer nyul exportálására van kilátás.

— A leghíresebb bélyeg. A berlini bélyegkiállításról visszavitték Angliába a kiállítás legértékesebb darabjának egy 1847-iki mauritiusi bélyegnek kliséjét. Az egyszerű acélapot Mauritius fővárosában, Port Louisban, egy francia óras készíttette a postamester megbízásából 500 db egy- és ugyanannyi tépenny bélyeg előállítására, amelyeket a kormányzó által adott bál meghívóin használtak fel. Nehány évvel ezelőtt két ilyen bélyeg 11.000 fontért adtak el s a ma meglévő 25 példány — három György angol király tulajdonában van — teljes értékét 80.000 fontra becsülik. A felbe sültetetlen értékű acéllemezre egyébként az óras tévedésből a „Post Office” szótak véste „Post Paid” helyett.

Én is Philips rádiót veszek!..

Minőség, jótállás, részlet, service.

— Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a **Ferenc József** víz különösen tiló életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A magyar kereskedő nem növelheti a gazdasági válságot és munkanélküliséget a magyar áruk mellőzésével. A magyar kereskedő magyar árut kínál a magyar fogyasztónak. Erre tanít a „Magyar hét” mely október 18-án kezdődik és 26-ig tart.

SPORTHIREK

Előny-e bajai csapatnak a hazai környezet?

Vasárnap mint mindenki előtt ismeretes a bajai Turul hazai pályán elvesztette veretlenségét. Elvesztette annak ellenére, hogy ismét bebizonyította a bajai közönség előtt, hogy egyetlen bajai csapat sem éri meg el a Turul játékkulturáját. Sokan lesznek, akik talán nem értenek ebben velünk egyet, ezeknek nyugodtan lehet az elfogultságot rovásukra írni.

Nem is ezt a kérdést akarjuk bolygatni. Inkább azt kérdezzük, annyira mentünk már elfogultságunkban, hogy akkor dagaasztja büszkeség keblünket, ha látjuk, hogy az idegen csapat szemünk láttára gyűri le bajai ellenfelét? Hát olyan élvezetes lesz majd esetleg a szezon végén hallani, hogy a bajnokság más városba vándorolt? Mert azt észrevettük, hogy a társegyesületek előtt

sohasem volt szinpatikus a Turul győzelem, de akkora elfogultságot mégsem vártunk az ellenzéktoit, hogy olyan hajszával biztassa a BSC-t, mintha legalább is az volt volna otthonában.

A BSE előző mérkőzése annyira kiábrándító volt, hogy ilyen játékkal még a középzónában sem lehet elhelyezkedni. Ugylátszik nemcsak ahhoz értenek, hogy a saját csapatukat csepüljék, hanem nagyon hamar elfeledték a szekszárdi és simontornyai derbiket. Mert ugyebár ott is az idegen csapatot biztatták? A BSC hálásan nevet a markába és biztosan viszonzni fogja otthonában a szíves támogatást. Hát bizony irtó sok haszon jutott a másik három egyesület közönségének viselkedéséből. Nem gondolják talán hogy amilyen mértékben sülyed a Turul nivója, ugyanilyen mértékben alacsonyabb lesz idegenben a többi bajai egyesületek értéke? Arra vonatkozólag pedig csak neheztelésünket fejezhetjük ki, azon sportszerűtlen viselkedés fölött, amit időhuzás közben az egyik BSC játékostól láttunk. Csak idegenben tette volna bajai játékos, nyögheine utána De a bajai közönségnek pokolian élvezetes volt a nem éppen épületes jeler.

A vasárnap tapasztaltak után természetesen elvárja a BSE, Bácska és BMTE, hogy mérkőzésein a Turul közönség mellette foglaljon helyet. Hamar elfelejtük, amilyen az adjon Isten, olyan lesz a fogadj Isten.

Az S3TC, Sz.TSE és BSC pedig jót nevet a markába. Hasznuk a széthuzásból csak nekik lesz!

Laptulajdonos Uj Elet nyomda r. t.
Felelős kiadó és kiadóhivatal vezetõ
DR. MAMUSICH JÓZSEF.

U-R-A-N-I-A

1930. október hó 8-an, szerdán délután 6 és este fél 9 órakor.

2 gyönyörű film egy műsorban. DOLERES DEL RIO ez idei első parádés filmje

A tűz leánya

KONRAD BERKOVICI regénye filmen 8 felvonásban. Kisérő filmje: Az UFA filmgyár ujdonsága Lilian Karvey és Igo Sym együttes felléptével

Egy éjszaka emléke

Vígjáték 8 felvonásban. Híradó. Ezen műsorunkat a cenzura csak 16 éven felülieknek engedélyezte.

Rádiót és villanyt Brusztnál!

(Baja, Szent István-tér 4. Telefon: 255. - Közgazdasági Bank épülete.)

Megbízható, praktikus, olcsó!

Apró hirdetések.

Némi gyakorlattal rendelkező ügyvédjelöltet keresek. Dr. Mészöly Miklós ügyvéd.

Széchenyi utca 2 alatt 675 literes boros hordó eladó.

Egy darab szépen fejlett, kb 2.80 m, magas ficus- és egy igen szép, nagy Philodeudron eladó. Ertekezni lehet Kigyó-utca 29 szám alatt.

Belti, vagy iroda szolgálati állást vállalok megbízható fiatalember. Szent János B. J. Posványos ut 7.

Út hónapos fajtiszta „Leghorn” hajakok eladók. Gróf Széchenyi-utca 2 szám.

ÉRTESÍTÉS

Ertesítem a nagyérdemű hölgy közönséget és m. t. vevőimet, hogy a városháza épületében (volt Türkl és Morgenstein féle helység) **LÖ-
VENSTEIN** női ruha üzletében

kalapszalonomat

megnyitottam, ahol a legújabb modeldek és a legsikkesebb bécsi kreációkat raktáron tartom.

Mérsékelt áraitól ezután is biztosítom nagyérdemű vevőimet.

Szíves támogatást kérve maradtam tisztelettel **Madame Kalapszalom**

G. ENGELMANN MÁRIA.

Elsőrendű saját termésű boraimat 60 fillérért kimérem

Szíves pártfogást kér

Rózsa István

Szegedi ut 12

KALOR

a kályhák királya

előnyösen

beszerezhető

UTRY-nál.

Telefon: 280. Erzsébet kir.-utca 38.

Házeladás többévi részletre

Bajai központjában szépen épített és karbantartott uriház 6 szobával, mellék-helyiséggel, kerttel, magtárral alkalmi aron igen kedvező feltételek mellett

eladó
Érdeklődők címüket
Nemzeti Szálló
SPITZ névre leadni
szíveskedjenek.

Értesítés.

Vanszerencsém tisztelettel értesítené Bajai város n. é. közönségét, hogy augusztus hó 1-én Baján, a Mátéházi-u. 22. szám alatt egy jobb zsáneru

kifőzést nyitottam

ahol a legkényesebb igényeket is kielégítem, mivel a tengerparton 10 évig penzióm volt.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Kovácsévics Zsigmond.
Mérsékelt árak!

Ejjeli szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és
vasárnap d. u. nyitva
okt. 6-tól okt. 13-ig

Gyarmati Emil
Dr. Makray László
gyógyszertára.

VARROGÉP

JAVÍTÁS

SAKSZERÜEN

ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Erzsébet királyné-utca 11.

Nyomatott az „UJ ÉLET” r.-t. könyvnyomdájába Baján.

LAKY

bérautója
megrendelhető,
helyben és vidékre

Telefonszám: 375.

Ha még nem vett kiváló
önborotva pengét
olcsón, úgy forduljon
UTRY-hoz.

Baja, Erzsébet királyné-ut 38. — Telefon: 280.

Legolcsóbb papirbevásárlási forrás
Baján az Uj Élet r.-t. papírüzlete

GRAND HOTEL PARK NAGYSZÁLLODA BUDAPEST, VIII. BAROSS-TÉR 10.

Családi szálloda a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben. 200 szoba, központi fűtés, melegvíz, fürdőszobák. Előzékeny kiszolgálás. Kényelmes, minden fölösleges luxus nélkül.

MÉRSÉKELT ÁRAK.